

Til borgarráðs

Efni: Forsendur fjárhagsáætlunar 2025 og fimm ára áætlunar 2025-2029

Lagðar eru fram forsendur fjárhagsáætlunar Reykjavíkurborgar fyrir árið 2025 og forsendur fimm ára áætlunar 2025-2029, sem eru samkvæmt þjóðhagsspá Hagstofu frá 16. apríl sl.

Forsendur fjárhagsáætlunar og fimm ára áætlunar

Breytingar milli ársmeðaltala %	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Einkaneysla	0,5	0,9	3,0	2,8	2,6	2,6	2,5
Samneysla	2,2	1,4	0,8	0,7	0,9	1,0	1,0
Fjármunamyndun	-0,6	0,6	4,8	3,5	1,7	0,7	2,6
Útflutningur vöru og þjónustu	4,8	3,0	3,0	2,8	3,2	3,0	2,5
Innflutningur vöru og þjónustu	-1,4	1,8	2,6	2,3	2,3	1,8	2,0
Verg landsframleiðsla	4,1	1,5	3,0	2,7	2,4	2,3	2,3
Atvinnuleysi, % af vinnuafli	3,4	4,2	4,2	4,1	4,0	4,0	4,0
Vísitala neysluverðs	8,7	5,2	3,2	2,7	2,5	2,5	2,5
Gengisvísitala (hækkun = veiking krónu)	2,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Þróun launa	9,8	6,8	5,0	4,3	4,1	4,1	4,1

Tafla 1: Þjóðhagsstærðir í magnbreytingum milli ára (%) og vísitölur í breytingum milli ársmeðaltala (%). Ekki er spáð fyrir launavísitölu og er hún því reiknuð sem breyting á vísitölu kaupmáttar launa (raunlaun) og vísitölu neysluverðs.

Að auki eru lagðar fram forsendur fjármála- og áhættustýringarsviðs um þróun vísitölu neysluverðs innan ársins 2024 og 2025, þ.e. á milli ársloka 2023 og 2024 annars vegar og ársloka 2024 og 2025 hins vegar.

Hækkun innri leigu milli fjárhagsáætlunar 2024 og fjárhagsáætlunar 2025 er 3,75%.

Breyting vísitölu neysluverðs milli ársloka (%)	2024	2025
Vísitala neysluverðs innan ársins	3,4%	4,9%

Efnahagshorfur

Hægst hefur á hagkerfinu að undanfögnu samhliða háum vöxtum og þrálátri verðbólgu. Hagstofan gerir ráð fyrir 1,5% hagvexti í ár sem verður drifinn áfram af einkaneyslu utanríkisviðskiptum og samneyslu og vöxturinn verði svo á bilinu 2,3-3,0% út spátímabilið.

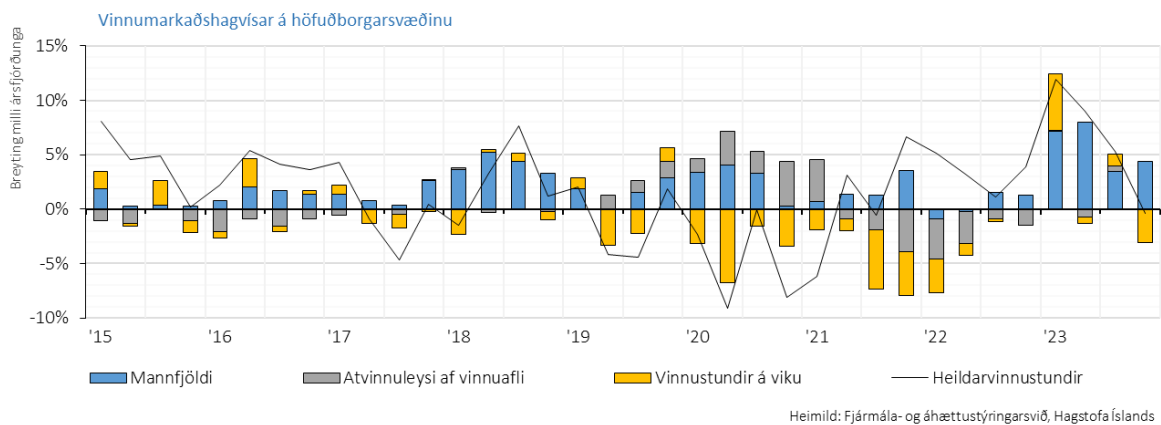
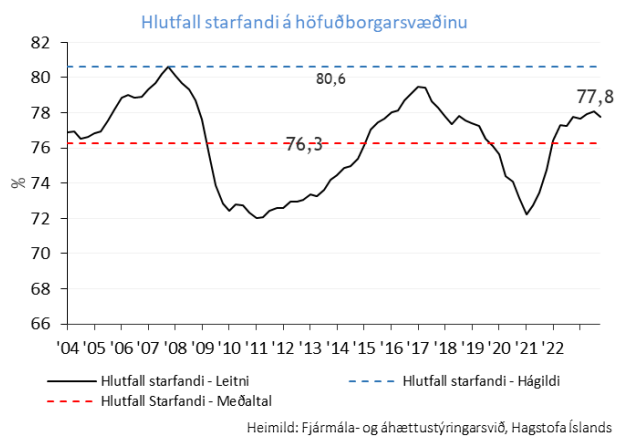
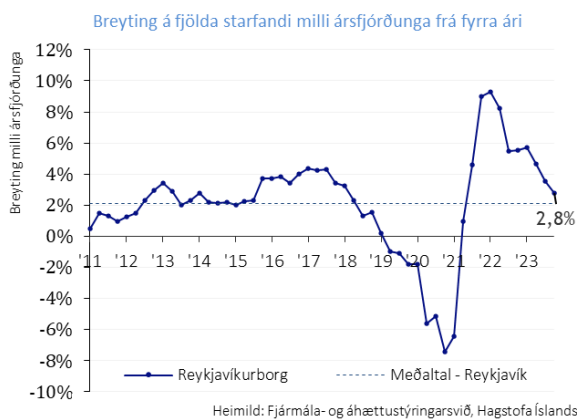
Hagstofan gerir ráð fyrir að einkaneyslan verði 0,9% í ár og 3,0% á næsta ári vegna lægri verðbólgu og vaxta og verði svo á bilinu 2,5-2,8% árin 2026-2029. Gert er ráð fyrir að vöxtur samneyslu verði 1,4% í ár síðan mun draga úr vextinum og verður hann í kringum 0,7-1,0% árin 2025-2029. Hagstofan spáir því að fjármunamyndun aukist um 0,6% í ár, 4,8% árið 2025 og sveiflist svo á bilinu 0,7-3,5% út spátímabilið.

Vöxtur útflutnings á síðasta ári nam um 4,8% og var drifinn af ferðaþjónustu og tengdum greinum en horfur eru á að vöxturinn minnki á milli ára og verði um 3% í ár og að þrátt fyrir óvissu vegna jarðhræringa á Reykjanesi þá verði fjöldi ferðamanna svipaður og var að jafnaði árið 2018 þegar mest lét. Reiknað er með 3% vexti útflutnings á næsta ári og verði svo á bilinu 2,5-3,2% eftir það.

Búist er við 1,8% aukningu á innflutningi í ár en vöxturinn verði svo 2,6% á næsta ári. Síðan mun draga aðeins úr innflutningi og verður vöxturinn á bilinu 1,8-2,3% frá 2026-2029.

Mikil mannfjöldaaukning var á síðasti ári en vinnufæru fólki fjölgaði um 4,3% og horfur á að fólksfjölgun verði áfram töluverð á þessu ári þótt hægt hafi á á fjölguninni síðustu tvo ársfjórðunga. Atvinnuþátttaka jókst um 0,4%-stig á síðasta ári og gert er það fyrir að hún lækki lítillega næstu ár samhliða minni spennu í hagkerfinu. Heildarvinnustundum fjölgaði um 5% á síðasta ári en búist er við töluvert hægari fjölgun í ár.

Sé litið til höfuðborgarsvæðisins þá var almennt atvinnuleysi fólks á vinnualdri um 3,2% á síðasta ársfjórðungi 2023 sem er tæplega 2%-stigum undir langtímameðaltali. Fjöldi starfandi á höfuðborgarsvæðinu fjölgaði mikið á síðasta ári og eru núna tæplega 140 þúsund og hlutfall starfandi mælist 77,8%. Heildar fjöldi vinnustunda hækkaði árið 2023 um rúm 6% og en lækkaði þó um 0,4% á fjórða ársfjórðungi 2023 eftir að hafa hækkað kröftuglega átta ársfjórðunga í röð miðað við sama ársfjórðung fyrra árs.

Verðlag hefur hækkað umtalsvert og í fyrra hækkaði vísitala neysluverðs um 8,7% að meðaltali á milli ára. Verðbólgan hefur verið þrálátari en greiningaraðilar áttu von á. Hagstofan gerir ráð fyrir að í ár muni verðbólgan hjaðna og vera 5,2% að meðaltali milli ára og síðan á næsta ári muni hún halda áfram að hjaðna og vera 3,2% og verði í kringum verðbólgu markmið á tímabilinu 2026-2029. Gengi krónunnar mun haldast stöðugt allt tímabilið samkvæmt þjóðhagsspánni.

Fasteignamarkaðurinn hefur róast eftir miklar vaxtahækkningar en húsnæði er þó áfram helsti drifkraftur verðbólgu líkt og hefur verið síðustu tvö ár. Þrátt fyrir þetta háa vaxtarstig er enn þá eftirspurn á íbúðamarkaði og virðist sem hröð fólksfjölgun sé helsta ástæðan. Kaupsamningum hefur verið að fjölga mikið undanfarna mánuði miðað við síðasta ár og skýrist líklega að stórum hluta vegna íbúðarkaupna Grindvíkinga.

Hagstofan gerir ráð fyrir að íbúðafjárfesting aukist um 2,1% á þessu ári og vöxturinn verði öllu kraftmeiri á næsta ári eða rúm 10%. Hagstofan birtir ekki spá um íbúðarverð en Arion Banki spáir 2,7% hækkun í ár, 4,3% á næsta ári og 6,6% árið 2026. Bankinn spáir þó lækkun á raunverði húsnæðis frá 2024 og 2025.

Verðvísitala raunverðs atvinnuhúsnæðis á höfuðborgarsvæðinu hækkaði um 6,2% að raunvirði í fyrra og var það þriðja árið í röð sem það mælist töluverð hækkun á vísitölunni. Vísitalan var í fyrra um 16,6% yfir metinni langtímaleitni samanborið við 13,1% í lok árs 2022. Eftirspurn eftir atvinnuhúsnæði hefur aukist á síðustu árum en Seðlabankinn býst við minni vexti eftirspurnar á komandi misserum vegna þess að dregið hefur úr umsvifum í hagkerfinu á síðustu mánuðum og hægt á fjölgun starfa. Þetta þykir benda til að dregið geti úr eftirspurn eftir ýmsum gerðum atvinnuhúsnæðis.

Árshækkun launavísitölnunnar var að meðaltali 9,8% í fyrra og en vegna hárrar verðbólgu var lítil kaupmáttur launa. Óvissu um launahækkanir næstu ára hefur minnkað töluvert en stærsti hluti almenna markaðarins skrifaði undir kjarasamning til fjögurra ára í mars 2024. Hagstofan býst við því að raunlaun hækki um 1,5% í ár og 1,7% á næsta ári. Hagstofan gerir ráð fyrir launavísitalan verði 6,8% í ár og 5,0% árið 2025 en verði svo um 4,1-4,3% út spátímabilið.

Margir óvissuþættir geta haft áhrif á forsendur Hagstofu. Innanlands snýr hún aðallega að verðbólguþróun, vaxtastigi og áhrif náttúruhamfara. Erlendis ber helst að nefna aukna spennu í alþjóðsamskiptum og stríðsátök og áhrif þeirra á efnahagshorfur.

Halldóra Káradóttir,
sviðsstjóri fjármála- og áhættustýringarsviðs